

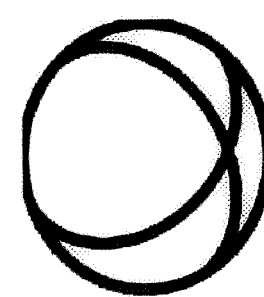
Bewegingsonderwijs aan de basis

Afstudeerproject

Een onderzoek naar
de kwaliteit van het bewegingsonderwijs
in het basisonderwijs in de gemeente Hellendoorn.

Goed
Bewegingsonderwijs
voor iedereen!!!

Lisette Miskotte & Leoni Cents
2006-2007

Inhoudsopgave.

	Blz.
1. Inleiding.....	3
2. Projectcontract.....	4
3. Draaiboek Testen Bewegingsonderwijs.....	16
4. Leerlingenpakketje.....	28
5. Verzamellijst per klas.....	31
6. Uitgewerkte enquête.....	33
7. Opmerkingen van de scholen.....	50
8. Adviesrapport.....	53

Inleiding.

Het afgelopen semester zijn wij bezig geweest met ons afstudeer onderzoek. Het is een onderzoek naar het bewegingsonderwijs binnen het basisonderwijs. Ruud Roelofs en Marcel Vos hebben dit onderzoek gestart en wij hebben het verder uitgewerkt.

We hebben enquêtes naar de scholen gebracht. Het duurde lang voordat wij de enquêtes terug kregen. Naar ongeveer drie weken hebben wij de scholen gebeld waarvan wij nog niets hadden ontvangen. In totaal hebben we van de 24 enquêtes 14 enquêtes terug gekregen.

Ondertussen zijn we druk bezig geweest met het maken van leerlingenpakketjes voor de testen, die volgend jaar in het eerste jaar worden uitgevoerd. Uit deze testen zal blijken of een vakdocent daadwerkelijk invloed heeft.

Uit de enquêtes blijkt dat alle scholen graag een vakdocent zouden willen, maar ze hebben er geen. Dit omdat het financieel niet haalbaar is. (uitwerking enquête)

Over de testen kunnen wij nu nog niets zeggen, maar het volgend schooljaar krijgen jullie bericht hoe deze testjes zijn verlopen. Ook ontvangen jullie dan een volledig adviesrapport.

Met vriendelijke groeten,

Lisette Miskotte
Leoni Cents

Bewegingsonderwijs aan de basis

Projectcontract

Een onderzoek naar
de kwaliteit van het bewegingsonderwijs
in het basisonderwijs in de gemeente Heliendoorn.

Inleiding:

Voor ons afstudeerproject gaan wij bezig met een project naar de effecten van een vakleerkracht in het basisonderwijs. Het eerste semester zijn Marcel Vos en Ruud Roelofs met een onderzoek gestart. Wij gaan dit verder uitwerken met behulp van enquêtes en CITO toetsen.

Onze opdrachtgever is Edward Huisman van CSG Reggesteyn en onze begeleider van de CALO is Gerie ten Brinke.

Het zou toch mooi zijn als alle basisscholen van gemeente Heilendoorn door dit onderzoek inzien dat een vakleerkracht een verrijking is binnen het basisonderwijs.

Projectdefinitie:

1. De uitdaging/probleemstelling

Het aantonen van bewegingsniveauverschillen tussen kinderen die les krijgen van groepsleerkrachten óf kinderen die les krijgen van een vakleerkracht bewegingsonderwijs.

We hebben in de gemeente Hellendoorn wel geteld 24 basisscholen (22 basisscholen, 1 ROC en 1 Speciaal Onderwijs) waarvan 4 volgens onze informatie een vakdocent hebben.

2. De aanleiding

Vroeger (nu nog?) konden basisscholen kiezen of er een muziekdocent of bewegingsdocent werd aangesteld.

De aanleiding voor Edward, onze opdrachtgever, voor het opzetten van dit project is het zien van bewegingsverschillen van leerlingen in de brugklas. In een brugklas zitten vaak leerlingen van 5-6 verschillende basisscholen in een klas en in de gymlessen zie je dat er verschillen zijn.

Het krantenbericht hieronder is tevens een aanleiding om er onderzoek naar te doen.

Gemeente maakt afspraken met basisscholen in de Kruidenwijk over bewegingsonderwijs op school

Op woensdag 19 oktober hebben wethouder Bakker en de directeurs van de vier in de Kruidenwijk gevestigde basisscholen een convenant getekend en daarmee afspraken vastgelegd over de aanstelling van een vakleerkracht bewegingsonderwijs voor het schooljaar 2005/2006 en het aanwijzen van een sportcoördinator voor iedere basisschool.

De vakleerkracht verzorgt, in dienst van de gemeente, voor in totaal 12,5 uren voor de 4 basisscholen gymlessen. Sinds 5 september is de vakleerkracht, mevrouw J. Timmerman, al aan de slag.

Als tegenprestatie hebben de basisscholen op hun beurt een 'sportcoördinator'¹ aangewezen. Hij/zij zal hét aanspreekpunt op school zijn voor alle sport(ieve) zaken, zoals de coördinatie van schoolsporttoernooien, de coördinatie van de cursussen "Kennismaken met sport"¹¹, het stimuleren van de sportdeelname in het algemeen of de deelname aan 'Club Extra'¹ voor kinderen met een motorische achterstand.

De gemeente en de basisscholen zijn blij met deze kwaliteitsimpuls voor het bewegingsonderwijs op de basisscholen. Bovendien draagt sport bij aan de gezondheid van de jeugd en is van essentieel belang bij het versterken van de sociale samenhang in onze gemeente.

3. De doelstelling (bredere perspectief)

Einddoel:

alle basisscholen in de gemeente Nijverdal een eigen vakdocent bewegingsonderwijs.

Onsdoel:

Het leren opzetten van een onderzoek en hoe we het moeten uitvoeren door middel van methoden. We hopen dat de gemeente Hellendoorn door dit onderzoek inziet dat een vakleerkracht een verrijking is binnen het basisonderwijs.

4. Het projectresultaat (Tastbaar/zichtbaar)

Deel A:

- Onderzoekgedeelte van Marcel Vos en Ruud Roelofs.

Deel B:

Het projectgedeelte van Lisette en Leoni met daarin:

- Aangepaste enquête
- Verwerking van de enquête
- Analysering van de enquête
- Verwerking van de CITO
- Analysering van de uitkomsten
- Interview met de leerlingen
- Adviesrapport betreft effecten van de vakleerkracht bewegingsonderwijs
- Evt. een verslag van de bekeken lessen van vakdocenten en groepsleerkrachten
- Evt. uitkomst van Nationale CITO 2006

5. De afbakening (De effecten, de randvoorwaarden)

- We doen geen onderzoek naar de beleving/plezier van de leerlingen en docenten
- de basisschool leerlingen worden er niet bij betrokken
- de randvoorwaarden, achterstanden, materialen laten we buiten beschouwing
- MRT lessen laten we buiten beschouwing.

Activiteitenplan:

Stap	Wat	Wanneer	NB
1	Starten met het Project; - Verdiepen in de opdracht, - Opstellen van het Activiteiten Plan, - Opstellen van het Logboek, - Starten met het opstellen van het Projectcontract - Om de tafel met Edward Huisman - Briefaanpassen —> scholen	Week 5 Woensdag 31 januari	Praten over het eindproduct (wat moet het worden?)
2	Afronding van het Projectcontract; - Contract presenteren aan Edward Huisman - Contract tekenen door Opdrachtgever, begeleidende docent, projectleiders - Contact opnemen met CITO, voor eventuele uitslagen betreft hun onderzoek 2006	Week 6 Woensdag 7 februari	
3	1 ^e Go/No Go gesprek; - project contract met handtekeningen	Week 7 Woensdag 14 februari	Inleveren en bespreken kopij met Gerie ten Brinke
4	Uitvoeren van het Activiteiten Plan - Enquête op de laatste puntjes nagekeken - Enquête opsturen naar de gemeente - Selectie maken van test CITO - Klassen uitzoeken voor CITO - Contact opnemen met Jacqueline - Voorstel gemaakt voor de onderdelen	Week 8 Woensdag 21 februari	
5	Vakantie	Week 9 Woensdag 28 februari	

6	Uitvoeren van het Activiteiten Plan - <i>Enquêtes printen</i> - <i>Briefen enquêtes In enveloppen doen</i> - <i>Enquêtes brengen naar scholen</i>	Week 10 Woensdag 7 maart	
7	Uitvoeren van het Activiteiten Plan - <i>Verwerken van de enquêtes die terug zijn gestuurd.</i> - <i>Jacqueline mailen welke onderdelen wij het beste kunnen geven, ook met ons eigen idee erbij</i> - <i>Begin gemaakt met het opzetje voor de testen.</i> - <i>De rest van de enquêtes wegbrengen</i>	Week 11 Woensdag 14 maart	
8	- <i>Binnengekomen enquêtes verwerken op de computer.</i> - <i>Opzet voor verwerking van de enquêtes maken</i> - <i>Gesprek met Edward over hoe het verder gaat</i>	Week 12 Woensdag 21 maart	Is er een overeenkomst tussen goede prestaties en vakdocent?
9	2^e Go/No Go gesprek; - <i>Lukt het om het projectresultaat tijdig en met voldoende kwaliteit te realiseren</i> - <i>Mail sturen naar Janna, wat kan zijn nog meer uit een enquête halen.</i> - <i>Mail sturen naar Gerie welke onderdelen we gaan doen voor de testen</i> - <i>Begin maken met het draaiboek voor de testen van de eerste klas.</i>	Week 13 Woensdag 28 maart	Gesprek met Gerie ten Brinke
10	Studiedag Reggesteyn	Week 14 Woensdag 4 april	
11	- <i>Begin maken met het maken van een draaiboek voor de eerste klas.</i> - <i>Binnengekomen enquêtes verwerken</i> - <i>Janna een mail sturen over de enquêtes</i>	Week 15 Woensdag 11 april	

12	- Het draaiboek voor de leerlingen in elkaar zetten - De uitwerking van het draaiboek	Week 16 Woensdag 18 april	
13	Afronding Project/Onderzoek - <i>Laatste controle eindproduct</i> - <i>Product uitprinten en bundelen</i> - <i>Power Point Presentatie maken</i>	Week 17 Woensdag 25 april	
14	<i>Vakantie</i>	Week 18 Woensdag 2 mei	Aan opdrachtgever en andere belangstellenden binnen de school
15	Inleveren eindproduct en evaluatieprotocol	Week 19 Woensdag 9 mei	Bij Gerie ten Brinke
16	Eindproduct presenteren	Week 20 woensdag 16 mei	Aan medestudenten en belangstellenden Windesheim School of Human Movement & Sports
17	Afrondend gesprek		Met Gerie ten Brinke

Het logboek

Week:	Wat hebben we gedaan:
Week 5: Woensdag 31 januari	<i>Lisette en Leoni van 9.30u tot 16.00u aanwezig.</i> - We hebben het hele project contract afgekregen. - De brief behorend bij de enquête (van Marcel en Ruud) hebben we aangepast.
Week 6: Woensdag 7 februari	<i>Lisette en Leoni van 9.30u tot 16.00u aanwezig.</i> - Projectcontract afgemaakt - Contract gepresenteerd aan Edward Huisman - Contract is getekend door opdrachtgever, en begeleiders - Contact opgenomen met Cito, voor eventuele uitslagen betreft hun onderzoek 2006 - Mappen gekocht - Begin gemaakt met het aanpassen van de enquête
Week 7: Woensdag 14 februari	<i>Lisette en Leoni van 9.30u tot 16.00u aanwezig.</i> - Enquête verder aangepast - Enquête na laten kijken door diverse personen - Go/No Go-gesprek -• GO!!!
Week 8: Woensdag 21 februari	<i>Lisette en Leoni van 9.30u tot 16.00u aanwezig.</i> - Enquête op de laatste punten aangepast - Enquête opgestuurd naar de gemeente, toestemming voor verzending gevraagd - CITO bekeken en na goed overleg besloten dat we eerst contact gaan opnemen met Jacqueline, om zo een goede test te ontwerpen - Contact opgenomen met Jacqueline - Aantal onderdelen uitgezocht voor de CITO (Moet nog overlegd worden.) - Klassen uitgezocht voor deelname CITO
Week 9: Woensdag 28 februari	Vakantie
Week 10: Woensdag 7 maart	<i>Lisette en Leoni van 9.00u tot 16.00u aanwezig.</i> - Enquêtes naar de scholen gebracht
Week 11: Woensdag 14 maart	<i>Lisette en Leoni van 9.30u tot 16.00u aanwezig.</i> - Jacqueline gemaild, welke onderdelen wij het beste kunnen geven, ook met ons eigen idee erbij - Begin gemaakt met het opzetje voor de testen.
Donderdag 15 maart	- De rest van de enquêtes weg gebracht
Week 13: Maandag 26 maart	<i>Lisette en Leoni van 9.30u tot 16.00u aanwezig.</i> Go/No Go-gesprek met Gerie gehad. Hebben besloten dat we de testen volgend jaar door andere studenten laten doen. Wij maken nog een draaiboek, zodat het zo gegeven kan worden. We werken de enquêtes uit en maken nog een adviesrapport voor de gemeente.

Beheersplan:

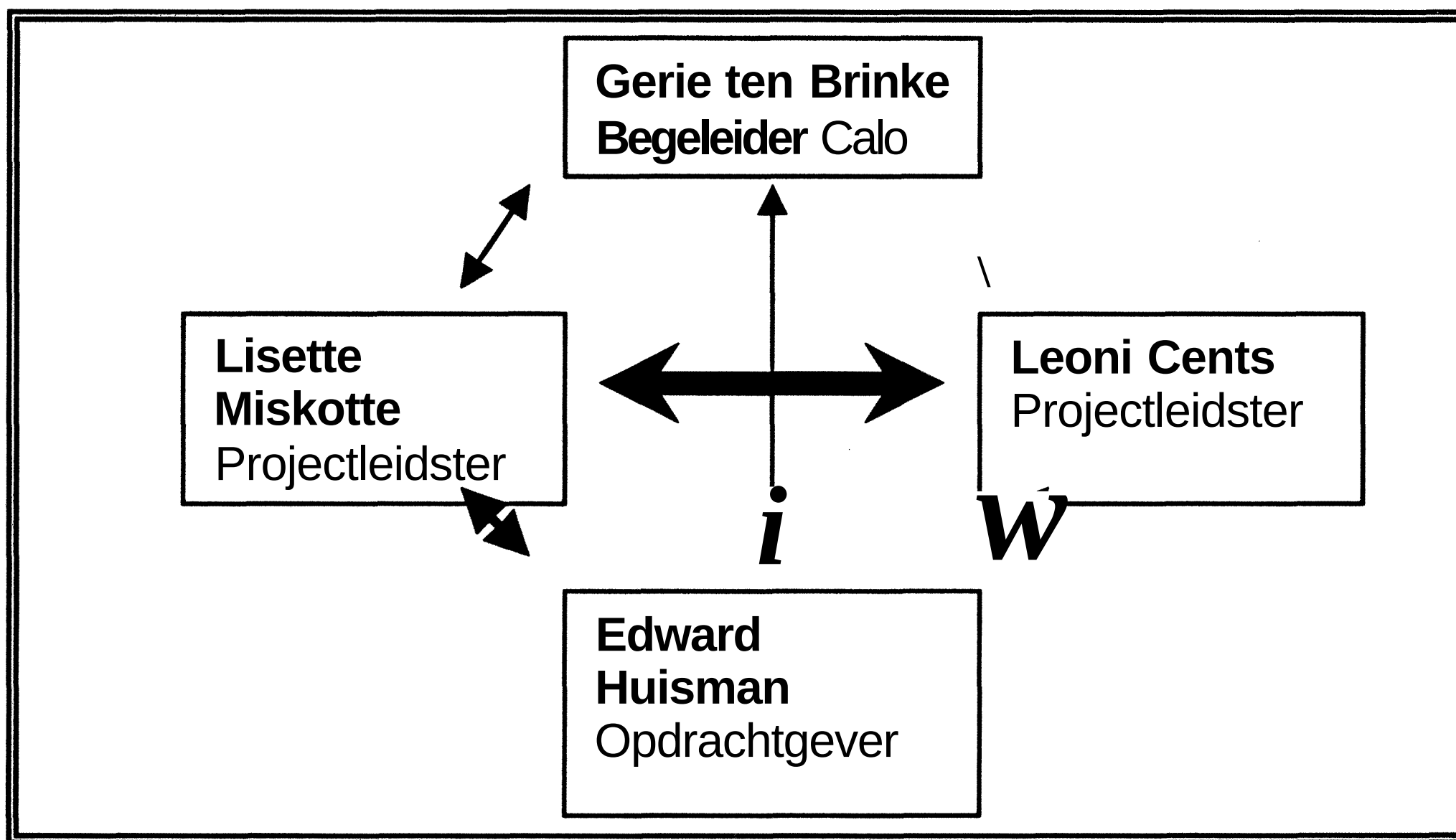
Wij beheren op de volgende wijze de GOTICK-aspecten:

Geldbeheersing:

Wij doen een onderzoek, daarbij kunnen we gebruik maken van de aanwezige faciliteiten op de Reggesteyn, waar verder geen kosten aan verbonden zitten. Verder zullen wij ook geen kosten maken en hebben we met dit kopje niets van doen.

Organisatiebeheersing:

Onze werk organisatie ziet er als volgt uit.

De samenwerking tussen Lisette en Leoni is sterk. Hierdoor ontstaat een nauwe samenwerking dat het einddoel ten goede komt. Beide hebben we op de momenten dat we op de Reggesteyn zijn, goed contact met Edward over onze ideeën. Wij geven alle informatie mondeling en schriftelijk door. Ook hebben wij 2 keer een go/no go gesprek met Gerie ten Brinke, onze projectbegeleidster van de CALO.

Tiidsbeheersing:

Om een goede inschatting te krijgen van de hoeveelheid tijd die we hebben, hebben we een activiteitenplan opgezet. Daar proberen we ons zo goed mogelijk aan te houden om de taken op de gewenste datum af te krijgen. Woensdag is onze project dag en die proberen we dan ook elke week zo goed mogelijk te benutten.

Informatiebeheersing:

Alle informatie die wij hebben verwerkt slaan we op, op onze USB-stick. Op de Reggesteyn hebben we een eigen account gekregen om zelf in te kunnen loggen op het systeem.

Wij leggen een map aan voor al onze gevonden en verzamelde gegevens.

Woensdag 28 maart	<i>Lisette en Leoni van 10.30u tot 16.00u aanwezig</i> - Mail gestuurd naar Janna, gevraagd wat zij nog meer uit een enquête kan halen. - Mail gestuurd naar Gerie welke onderdelen we gaan doen voor de testen - Onderdelen uitgezocht voor de testen van de eerste klas - Enquêtes ingenomen en verwerkt
Week 14: Woensdag 4 april	<i>Lisette en Leoni van 9.30u tot 16.00u aanwezig</i> Studiedag Reggesteyn
Week 15: Woensdag 11 april	<i>Lisette en Leoni van 9.30u tot 16.00u aanwezig</i> - Begin gemaakt met het maken van een draaiboek voor de eerste klas m.b.v. Novibols & Basisdocument - Binnengekomen enquêtes verwerkt - Janna een mail gestuurd over de enquêtes
Week 16: Woensdag 18 april	<i>Lisette en Leoni van 9.30u tot 16.00u aanwezig</i> -Hele dag bezig geweest met het maken van het draaiboek. Deze is nu helemaal af.
Week 17: Woensdag 25 april	<i>Lisette en Leoni van 9.30u tot 16.00u aanwezig</i> - Laatste controle eindproduct - Producten uitgeprint en gebundeld - Power Point Presentatie gemaakt
Week 18: Woensdag 2 mei	Vakantie
Week 19: Woensdag 9 mei	Nog wat punten die Edward ons heeft gegeven veranderd.

Communicatie:

Wij mailen elke week onze vorderingen naar Edward Huisman. De begeleider van de CALO wordt op de hoogte gehouden tijdens de gemaakt afspraken. Lisette en Leoni zijn samen elke woensdag op school, dus de communicatie hiertussen is goed.

Mailadressen:

E.huisman@reggesteyn.nl

G.ten.brinke@windesheim.nl

Lisettehan@home.nl

Leoni_cents@hotmail.com

Kwaliteitsbeheersing:

Om een goed project te doen en een goed verslag te maken, communiceren wij veel met elkaar. Ook laten wij Edward Huisman er na kijken, om te zien of alles tot dusver goed gaat. Wij hebben ook gesprekken met Gerie ten Brinke, die ons begeleidt tijdens dit project.

Ondertekening:

- Opdrachtgever: Edward Huisman

- Begeleidende CALO-docente: Gerie ten Brinke

- Projectleidster: Lisette Miskotte

- Projectleidster: Leoni Cents

Bewegingsonderwijs aan de basis

Draaiboek

Testen

Testen voor in de brugklas **Bewegingsonderwijs**

Een onderzoek naar
de kwaliteit van het bewegingsonderwijs
in het basisonderwijs in de gemeente Hellendoorn.

Inhoudsopgave.

1) Uitleg.

2) Alle testen op een rijtje.

3) Test 1; Turnen —> Balanceren —> Handstand

4) Test 2; Turnen --> Zwaaien --> Vouwhang

5) Test 3; Turnen -> Springen —> Bokspringen (spreidsprong)

6) Test 4; Spel -> Jongleren —> Badminton

7) Test 5; Spel --> Doelspelen --> Eindvakbal

8) Test 6; Spel —> Tikspelen --> Overlooptikspel

9) Test 7; Atletiek -> Lopen -> Shuttle Run Test

10) Test 8; BOM --> Motiefje van 4x8

1. Uitleg.

Voor ons afstudeerproject zijn wij bezig geweest met een project; op zoek naar de effecten van een vakleerkracht in het basisonderwijs.

Het eerste semester zijn Marcel Vos en Ruud Roelofs met een onderzoek gestart. Wij zijn verder gegaan met hun werk. De enquêtes hebben wij aangepast, verstuurd en verwerkt. Ook hebben we een draaiboek gemaakt met testen, die in september 2007 uitgevoerd worden om een objectief beeld te krijgen hoe het staat met het bewegingsonderwijs op basisscholen in gemeente Hellendoorn.

Ons motto:

Het zou toch mooi zijn als alle basisscholen van gemeente Hellendoorn door dit onderzoek inzien dat een vakleerkracht een verrijking is binnen het basisonderwijs.

Onze probleemstelling:

Het aantonen van bewegingsniveauverschillen tussen kinderen die les krijgen van groepsleerkrachten óf kinderen die les krijgen van een vakleerkracht bewegingsonderwijs.

We hebben in de gemeente Hellendoorn 24 basisscholen (22 basisscholen, 1 ROC en 1 Speciaal Onderwijs) waarvan 4 volgens onze informatie een vakdocent hebben.

Ons einddoel:

Dat alle basisscholen in de gemeente Nijverdal een eigen vakdocent bewegingsonderwijs krijgt.

Ons doel:

Het leren opzetten van een onderzoek en hoe we het moeten uitvoeren door middel van methoden. We hopen dat de gemeente Hellendoorn door dit onderzoek inziet dat een vakleerkracht een verrijking is binnen het basisonderwijs.

Het is de bedoeling dat de testen gedaan worden bij alle brugklassen; alle leergebieden komen aan bod.

In het draaiboek staan de arrangementen, leervoorstellen en beoordelingsformulieren en een compleet leerlingenpakketje.

Heel veel succes!

2. Alle onderdelen OP een rijtje.

	Leerlijn	Onderdeel	Bijzonderheden
Turnen	Balanceren	Handstand	
	Zwaaien	Vouwhang	In stilhang
	Springen	Bokspringen	Tramp; Spreidsprong
Spel	Jongleren	Badminton	
	Doelspelen	Eindvakbal	
	Tikspelen	Overlooptikspel	1 tikker; duolopers
Atletiek	Lopen	Shuttle run test	
BOM	BOM	Beginnen en stoppen op de telling van de muziek	

Les 1:

- Handstand, vouwhang, bokspringen, badminton
- Eindvakbal (3 situaties)

Les 2:

- Overlooptikspel (3 situaties)
- Shuttle run (2 rondes)
- BOM

Uitleg van de niveauiduiding.

Bij elk onderdeel hebben wij het C-niveau uitgewerkt, dit is de gemiddelde leerling,

A (++) Heel goed
 B (+) Beter dan gemiddeld
 C Gemiddeld
 D (-) Minder dan gemiddeld
 E (- -) Zorg

Verdere uitleg per onderdeel.

Test 1: Turnen —> Balanceren —> Handstand.

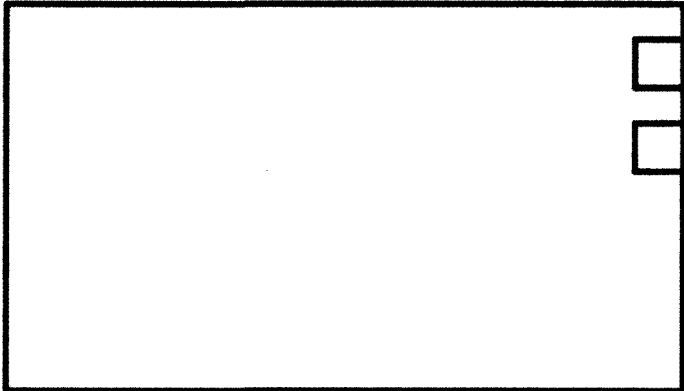
Balanceren OP de handen.

Opgooien van de benen tot in de handstand met een medeleerling als helper.

Materialen.

- 3 Matjes
- Muur

Plaatje.

Opdracht.

- 1 keer oefenen
- 2^e en 3^e keer afsluiten (beste telt)

Criteria.

- 1 - Opgooien van de benen (loskomen)
- 2 - In de handstand staan of blijven (balans)
- 3 - Uit de handstand komen (terugkomen)

Niveauiduidina.

- A (5) ++
- B(4) +
- C (3) * De leerling kan van de grond los komen (met enige hulp),
* Balanceren op de handen (met enige hulp),
* En tot stand komen op de voeten (zelfstandig).
- D(2) -
- E (1) - -

Voorbeeld van invulformulier:

Turnen

Onderdeel	Niveauiduiding						Opmerking
Balanceren	Loskomen		Balans		Terug komen		Totaal aantal punten
Handstand	C	X	X	C	C	X	9

Test 2 : Turnen —> Zwaaien —> Vouwhana in stilhana.

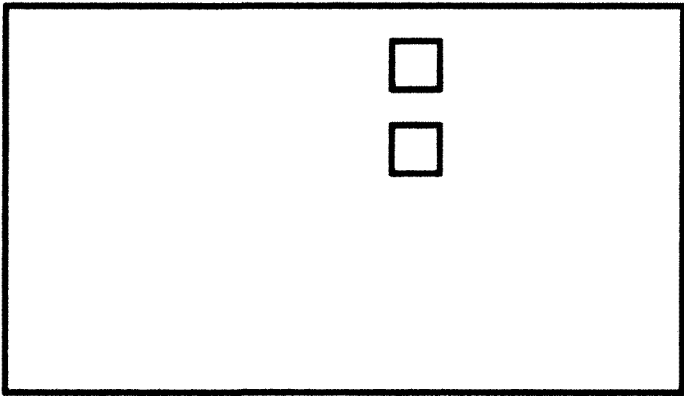
Vouwhana in stilhana.

Komen tot vouwhang en terug tot stand.

Materialen.

- 2 ringstellen op oorhoogte
- 1 matje onder ophangpunt

Plaatje.

Opdracht.

- 1 keer oefenen
- 2^e en 3^e keer afsluiten (beste telt)

Criteria.

- 1 - In de draai achter over komen (inkomen)
- 2 - Doorgaan tot in de vouwhang (balans)
- 3 - Uit de vouwhang komen (terug komen)

Niveauiduiding.

- A (5) ++
- B(4) +
- C (3) * De leerling duikelt achterover tot vouwhang (met enige hulp),
* blijft enkele tellen in balans (zelfstandig),
* en komt terug tot stand (zelfstandig).
- D(2) -
- E (1) --

Voorbeeld van invulformulier:

Turnen

Onderdeel	Niveauiduiding							Opmerking
Zwaaien	Inkomen		Balans		Terug komen		Totaal aantal punten	
Vouwhang	B	X	X	B	C	X	11	

Test 3 : Turnen —> Springen —> Boksprinaen fspreidsproncil,

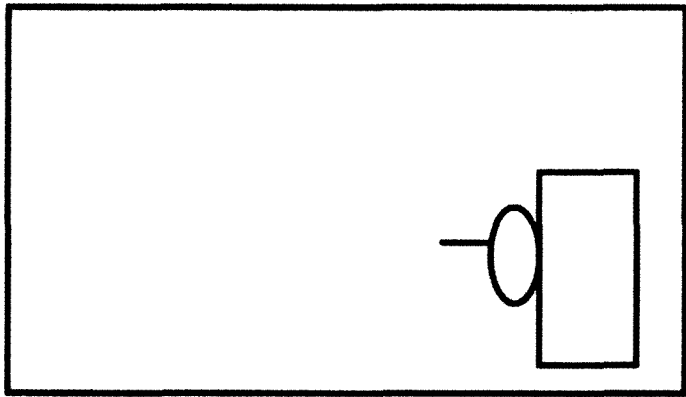
Boksprinaen fspreidsprona).

Na een rustige aanloop, met 2 voeten in de trampoline springen, handen plaatsen op de bok en landen op 2 voeten.

Materialen.

- trampoline
- l b o k
- 1 dikke mat

Plaatje.

Opdracht.

- 1 keer oefenen
- 2^e en 3^e keer afsluiten (beste telt)

Criteria.

- 1 - Tempo van aanlopen
- 2 - Inspringen in de trampoline en plaatsen van de handen op de bok
- 3 - Afzweven en landen op 2 voeten

Niveauiduidina.

- A (5) ++
- B(4) +
- C (3) * De leerling loopt met een vrij snelle en regelmatige aanloop,
* Springt met 2 voeten in de trampoline, plaatst de handen achterop de bok,
* Tijdens het passeren blijft de leerling recht op, duwt zijn/haar handen van de bok af en land op 2 voeten.
- D(2) -
- E(D) ..

Voorbeeld van invulformulier:

Turnen

Onderdeel	Niveauiduiding						Opmerking
Springen	Aanlopen		Inspringen/ handen plaatsen		Afzweven/ landen		Totaal aantal punten
Bokspringen	B	X	X	B	A	X	13

Test 4: Spel —> Jongleren —> Badminton.

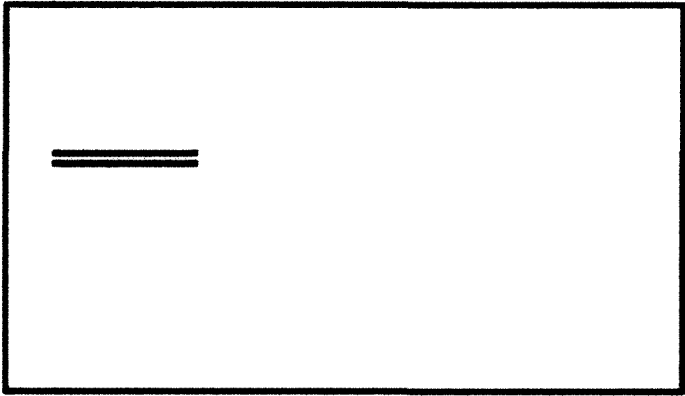
Jongleren.

Badminton met 2tallen op een onderlinge afstand van ongeveer 6 meter;
de shuttle met een badmintonracket in de lucht houden (er-in-houden).

Materialen.

- 4 badmintonrackets
- 2 shuttles

Plaatie.

Opdracht.

De shuttle met racket in de lucht houden (er-in-houden).

Criteria.

- 1 - Bovenhands en onderhands spelen
- 2 - Plaatsen van de shuttle
- 3 - Spel op gang houden

Niveaudoeding.

- A (5) ++
- B(4) -f
- C (3) * De leerling kan de shuttle zowel onderhands als bovenhands raken,
* De richting van opslaan en terugspelen is vrij regelmatig (plaatsen),
* Het spel ten samen op gang gehouden worden,
als de medespeler daartoe ook in staat is.
- D(2) -
- E (1) - -

Voorbeeld van invulformulier:

Spel

Onderdeel	Niveaudoeding				Opmerking
Jongleren	Bovenhands /onderhands	Plaatsen	Op gang houden	Totaal aantal punten	
Badminton	B	C	C	10	

Test 5 : Spel —> Doelspelen —> Eindvakbal,

Eindvakbal.

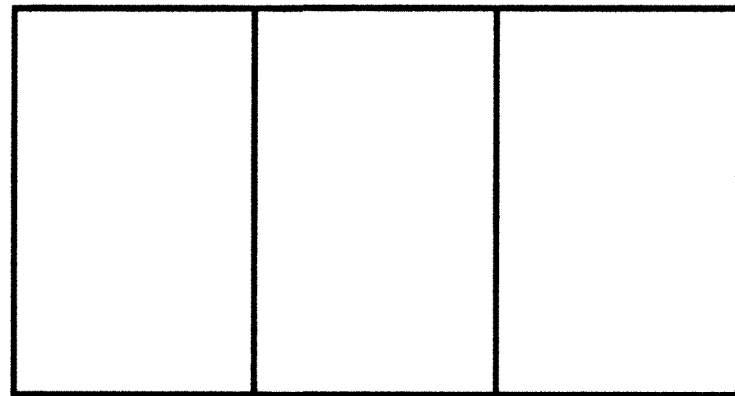
Eindvakbal in een 4-3 situatie: handbalspel waarin de spelers van het aanvallende team in een eindvak mogen komen. Er wordt gespeeld met een minihandbal.

Aan beide kanten is een eindvak. Er is geen vaste eindvakspeler. Er wordt een doelpunt gemaakt als een speler van het aanvallende team tijdens het spel in dit eindvak komt om daar de bal te vangen en de bal weer terug te spelen naar een teamgenoot in het veld, zonder dat deze wordt onderschept.

Materialen; per situatie.

- 1/3^e zaal
- 8 pionnen/dopjes --> eindvakken
- 1 handbal

Plaatje.

Opdracht.

Passeren en onderscheppen.

Criteria - Passeerders.

- 1 - Aanspelen van een vrijkomende medespeler (aanspelen)
- 2 - Zoeken van vrije ruimte om de bal te krijgen (vrij lopen).

Criteria - Onderscheppers.

- 3 - Lastig maken van het afspelen door balbezitter (verdedigen).
- 4 - Weer in bezit komen van de bal (aanval terug).

Niveauiduiding.

- A (5) ++
- B(4) +
- C (3) * De passeerder kan onder directe bedreiging van een tegenstander een vrijkomende medespeler aanspelen en zoekt vrije ruimtes op om de bal te kunnen ontvangen.
- * De onderscheppers moeten samenwerken en de passeerders afdekken.
- D(2) -
- E (1) - -

Voorbeeld van invulformulier:

Spel

Onderdeel	Niveauiduiding					Opmerking
Doelspelen	Aan spelen	Vrij lopen	Verdedigen	Aanval terug	Totaal aantal punten	
Eindvakbal	C	B	B	B	15	

Test 6 : Spel ~> Tiksoelen —> Overlootiksoel.

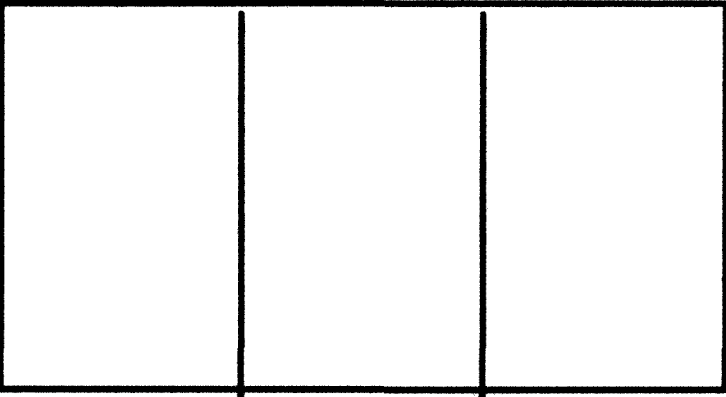
Overlooptikspel.

Probeer samen ongetikt het tikgebied over te steken.
Als beide lopers getikt zijn, heeft de tikker gewonnen.
Als de lopers niet getikt worden, hebben de lopers gewonnen,

Materialen: per situatie.

- Tikgebied van 4 meter breed en 4 meter diep.
- Afscheiding met banken.
- 1 lintje
- 1 tikker, 2 lopers.

Plaatje.

Opdracht.

Loper: ongetikt naar de overkant komen.
Tikker: lopers tikken.

Criteria - tikker.

- 1 - Positie kiezen in het veld t.o.v. de lopers
- 2 - Aftikken van de lopers

Criteria - loper.

- 1 - Positie kiezen in het veld to.v. de tikker
- 2 - Schijnbewegingen maken om langs de tikker te komen

Niveauiduiding.

- A (5) ++
- B(4) +
- C (3) * De loper kiest een goede positie in het veld en voorkomt regelmatig getikt te worden.
* De tikker slaagt erin een matige loper vrij snel af te tikken en kiest een goede positie in het veld.
- D(2) -
- E (1) - -

Voorbeeld van invulformulier:

Spel

Onderdeel	Niveauiduiding					Opmerking
Tikspelen	Positie to.v. lopers	Aftikken	Positie Lo.v. tikker	Schijnbewegingen	Totaal aantal punten	
Overloop tikspel	B	B	B	B	16	

Test 7 : Atletiek --> Lopen —> Shuttle Run Test

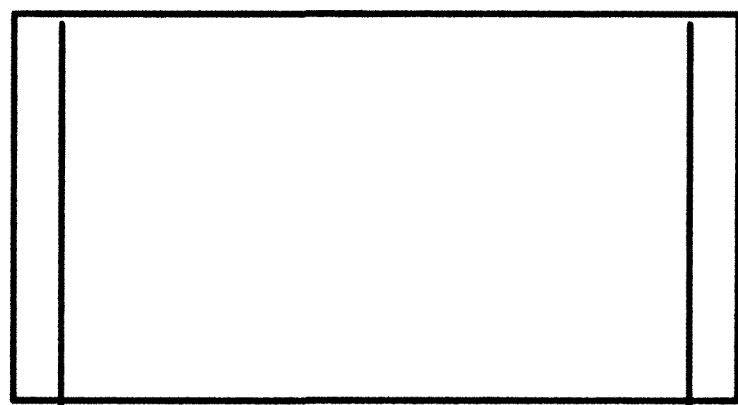
Shuttle Run test.

Testen van het uithoudingsvermogen.

Materialen: per situatie.

- 1 hele zaal
- Muziek installatie
- Cd voor de shuttle run test

Plaatsing.

Opdracht.

Probeer zo veel mogelijk trappen te halen, bij het piepje moet je bij de lijn zijn, 2 keer te laat = af.
Trap doorgeven aan notulist.

Criteria.

- 1 - Op tijd lopen

Niveauiduiding.

- * Het aantal trappen dat je haalt, zijn de punten

Voorbeeld van invulformulier:

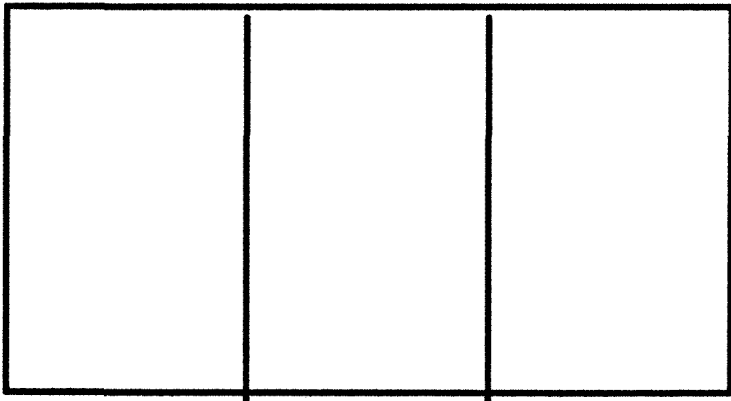
Atletiek	Niveauiduiding		<i>Opmerking</i>
Onderdeel			
Lopen	Trap	Totaal aantal punten	
Shuttle Run	8	8	

Test 8 : BOM —> Motiefje van 4 x 8 aanleren

BOM.
Dansje van 4 x 8 (basispassen)

Materialen; per situatie.
- Muziekinstallatie
- Cd's
- Dansje

Plaatje.

Opdracht.
Het dansje klassikaal aanleren en daarna 2x achter elkaar zelfstandig dansen (in groepjes van 4),

Criteria.
1 - Starten op het juiste moment
2 - In de maat van de muziek blijven
3 - Stoppen op het juiste moment

Niveauiduiding.
A (5) ++
B (4) +
C (3) * De leerling beweegt meestal wel in de maat van de muziek en
gaat op tijd naar de volgende beweging en is op het juiste moment klaar.
D (2) -
E (1) --

Voorbeeldvaninvulformulier:

BOM					
Onderdeel	Niveauiduiding				Opmerking
BOM	Starten	In de maat	Stoppen	Totaal aantal punten	
Motiefje	C	B	B	11	

Voorbeelddansje.
1^ex8 1-4 Loop 4 passen naar voren, maak bij de 3^e pas een lichte kniebuiging; begin met rechts
5-8 2x slide; begin met rechts
2^ex8 1-4 2x kick op zij; begin met rechts
5-8 Klap 2x op de knieën, 2x in de handen
3^ex8 1-4 Grapevine naar rechts
5-8 Jazzdraai terug
4^ex8 1-4 Grapevine naar links
5-8 Jazzdraai terug
Herhalen, 2x achter elkaar.

Bewegingsonderwijs aan de basis

Leerlingenpakketje

Een onderzoek naar
de kwaliteit van het bewegingsonderwijs
in het basisonderwijs in de gemeente Hellendoorn.

Test naar de kwaliteit van het bewegingsonderwijs binnen het basisonderwijs

Naam:

Klas:

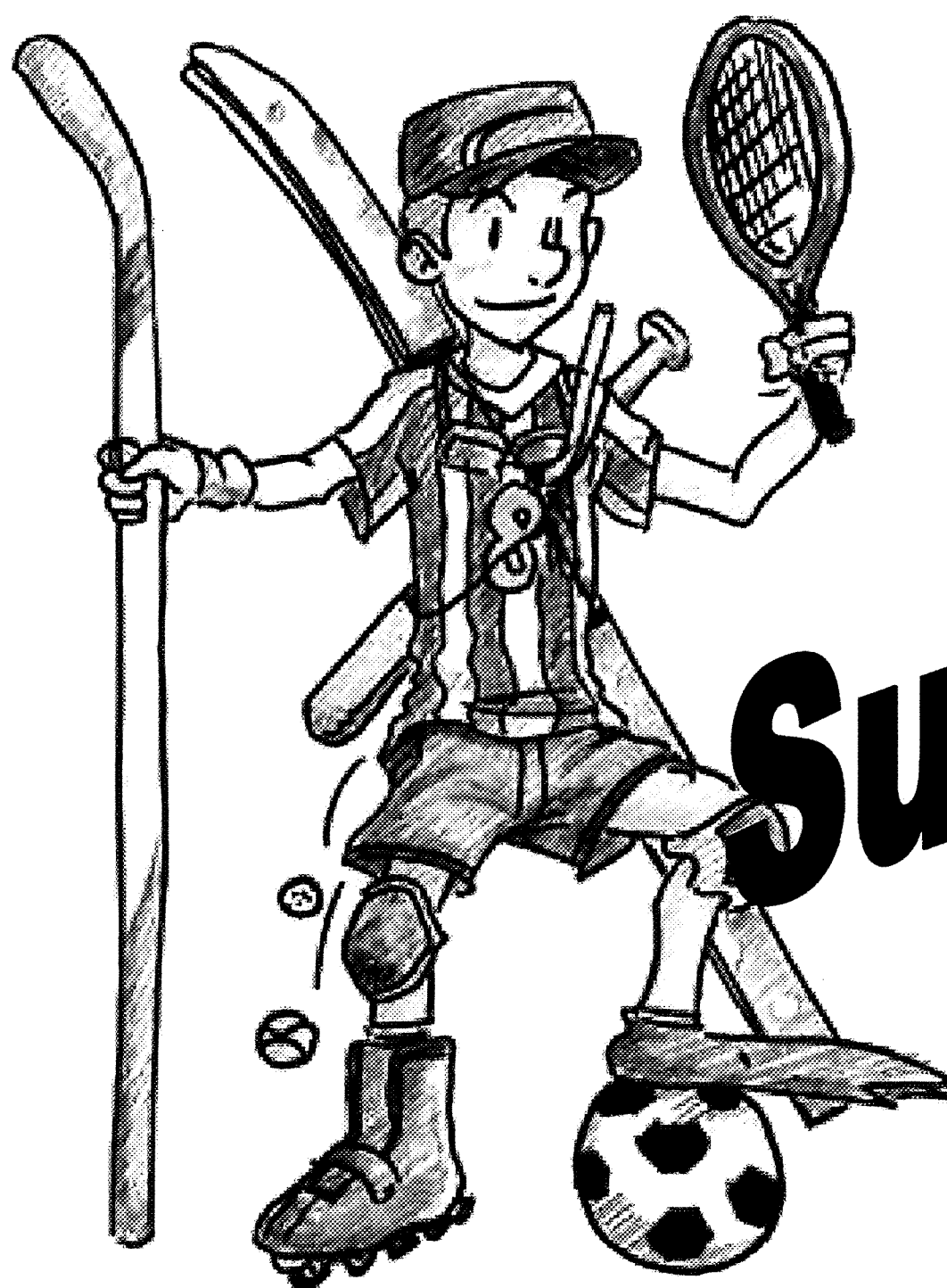
Naam van je basisschool:

Gymles gehad van vakdocent: JA   NEE

Gymles gehad van je eigen meester/juffrouw: JA   NEE

Gezond zijn, is sporten

Succes!!!

Verzamellijst voor de leerling.

Onderdeel	Niveaudoinding						Opmerking		
Balanceren	Loskomen		Balans		Terug komen		Totaal aantal punten		
I-landstand									
Onderdeel	Niveaudoinding						Opmerking		
Zwaaien	Inkomen		Balans		Terug komen		Totaal aantal punten		
Vouwhang									
Onderdeel	Niveaudoinding						Opmerking		
Springen	Aanlopen		Inspringen/ handen plaatsen		Afzweven/ landen		Totaal aantal punten		
Bokspringen									
Onderdeel	Niveaudoinding						Opmerking		
Jongleren	Bovenhands /onderhands		Plaatsen		Op gang houden		Totaal aantal punten		
Badminton									
Onderdeel	Niveaudoinding						Opmerking		
Doelspelen	Aan spelen		Vrij lopen		Verde- digen		Aanval terug	Totaal aantal punten	
Eindvakbal									
Onderdeel	Niveaudoinding						Opmerking		
Tikspelen	Positie to.v. lopers		Aftikken		Positie to.v. tikker		Schijn- bewe- gingen	Totaal aantal punten	
Overloop tikspel									
Onderdeel	Niveaudoinding						Opmerking		
Lopen	Trap						Totaal aantal punten		
Shuttle Run									
Onderdeel	Niveaudoinding						Opmerking		
BOM	Starten		In de maat		Stoppen		Totaal aantal punten		
Motiefje									
Totaalaantalpunten								Vakleerkracht Ja / nee	

Bewegingsonderwijs aan de basis

Verzamellijst per klas

**Een onderzoek naar
de kwaliteit van het bewegingsonderwijs
in het basisonderwijs in de gemeente Hellendoorn.**

Verzamellijst voor een klas.

KldSI ...

Naam leerling		Vakleerkracht Ja/nee	Totaal aantal punten	Opmerkingen
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
26				
27				
28				
29				
30				

Bewegingsonderwijs aan de basis

Uitgewerkte Enquête

Een onderzoek naar
de kwaliteit van het bewegingsonderwijs
in het basisonderwijs in de gemeente Hellendoorn.

Inleiding.

Deze enquête bevat 21 vragen en 7 stellingen.

De enquête is ingevuld door groepsleerkrachten van de bovenbouw.

1. De scholen die hebben meegewerkt aan de enquête:

0 De Triangel	0 Op Weg
0 't Lochtersnest	0 Jan Barbier
0 Prinses Irene	0 Prinses Beatrix
0 Prins Claus	0 Sint Sebastianus
0 De Tormetil	0 De Bongerd
0 De Veenburg	0 Prinses Margriet
0 De Schaapskooi	

2. Hoe lang bent u als groepsleerkracht werkzaam aan deze basisschool:

Mogelijke antwoorden	Pp f f* AH til HA
0-5 jaar	28.6 %
6-10 jaar	28.6 %
11-15 jaar	7.1 %
Meer dan 15 jaar	35.7 %

- 3a. Wist u dat afgestudeerden, die na september 2005 hun PABO-diploma behaald hebben, niet bevoegd zijn om lessen bewegingsonderwijs te geven in de hogere groepen?

Mogelijke antwoorden	Percentage
Ja	100 %
Nee	0 %

- 3b. Bent u zelf bevoegd om lessen bewegingsonderwijs te geven in de hogere groepen van het basisonderwijs?

Mogelijke antwoorden	Percentage
Ja	100 %
Nee	0 %

- 3c. Wat is de reden, waarom u niet bevoegd bent om lessen bewegingsonderwijs te geven?

Mogelijke antwoorden	Percentage
Ik heb <u>na</u> september 2005 mijn PABO-diploma behaald en heb géén nascholingscursus bewegingsonderwijs gevolgd en ben dus niet bevoegd.	N.VX
Anders	N VT

4. Door wie worden de lessen bewegingsonderwijs op deze school verzorgd?

Mogelijke antwoorden	Percentage
Iedere groepsleerkracht geeft les aan zijn of haar eigen klas, want iedereen is bevoegd om bewegingsonderwijs te geven.	28.6 %
We hebben een rooster voor de lessen gemaakt, want alleen de groepsleerkrachten die bevoegd zijn, geven de lessen bewegingsonderwijs.	28.6 %
De groepsleerkrachten die sporten (gym) leuk vinden, verzorgen de lessen bewegingsonderwijs.	7.2 %
We hebben een vakdocent bewegingsonderwijs aangesteld, die alle lessen bewegingsonderwijs verzorgt.	7.2 %
Anders	28.6 %

5. Hoeveel tijd wordt er per groep per week besteedt aan bewegingsonderwijs?(Geef dit apart aan voor onderbouw en bovenbouw)

Onderbouw (groep 3 t/m groep 5):

Mogelijke antwoorden	Percentage
0 uur	7.1 %
1 uur	28.6%
2 uur	57.2%
3 uur	7.1 %
Meer uur	0.0%

Bovenbouw (groep 6 t/m groep 8):

Mogelijke antwoorden	Percentage
0 uur	0.0%
1 uur	7.1 %
2 uur	92.9 %
3 uur	0,0 %
Meer uur	0.0 %

6a. Hoe geeft u inhoud aan de door u gegeven lessen bewegingsonderwijs?

Mogelijke antwoorden	Percentage
De inhoud van de lessen haal ik uit eigen ervaringen en interesses.	30.5 %
De inhoud van de lessen haal ik uit een methodisch boek	43.5 %
Ik ga verder met wat de andere groepsleerkracht de les ervoor heeft klaar gezet	13.0%
Ik geef wat de kinderen graag willen met de les	13.0%
Anders	0.0 %

7. Hoe ziet de inhoud van uw lessen bewegingsonderwijs er uit?

Mogelijke antwoorden	Percentage
Zelfde activiteit, aan de hele groep	29,2 %
2 groepen die dezelfde activiteit doen	4.2 %
2 groepen die verschillende activiteiten doen	20.7 %
3 verschillende activiteiten naast elkaar	41.7%
Anders	4.2%

8a. Welke activiteitsgebieden vindt u het belangrijkste om aan bod te laten komen in uw lessen bewegingsonderwijs? (Vul een 1 in voor het belangrijkste activiteitsgebied en een 2 voor het daarna belangrijkste activiteitsgebied, enz.)

Atletiek:

Mogelijke antwoorden	Percentage
Aantal keren plaats 1	7,1 %
Aantal keren plaats 2	42.9 %
Aantal keren plaats 3	50.0 %
Aantal keren plaats 4	0.0 %
Aantal keren plaats 5	0.0 %

Bewegen & muziek:

Mogelijke antwoorden	Percentage
Aantal keren plaats 1	7.1 %
Aantal keren plaats 2	14.2 %
Aantal keren plaats 3	14.2 %
Aantal keren plaats 4	64.5 %
Aantal keren plaats 5	0.0 %

Zelfverdediging:

Mogelijke antwoorden	Percentage
Aantal keren plaats 1	7.1 %
Aantal keren plaats 2	0.0 %
Aantal keren plaats 3	0.0 %
Aantal keren plaats 4	7.1 %
Aantal keren plaats 5	95.8 %

Spel:

Mogelijke antwoorden	Percentage
Aantal keren plaats 1	92.9 %
Aantal keren plaats 2	7.1 %
Aantal keren plaats 3	0.0 %
Aantal keren plaats 4	0,0 %
Aantal keren plaats 5	0.0 %

Turnen:

Mogelijke antwoorden	Percentage
Aantal keren plaats 1	21.4%
Aantal keren plaats 2	28.6 %
Aantal keren plaats 3	28,6 %
Aantal keren plaats 4	21.4%
Aantal keren plaats 5	0,0 %

8b. Kunt u motiveren waarom u de activiteitsgebieden op plek 4 & 5 juist daar hebt staan? (zie vraag 8a.)

Mogelijke antwoorden	Percentage
Gebrek aan kennis van deze activiteitsgebieden	75.0 %
Gebrek aan materiaal in de gymzaal/school	18.8%
De kinderen zijn daarbij ongemotiveerd.	0.0 %
Anders	6,2 %

9. Kunt u een schatting maken van de hoeveelheid lessen per schooljaar de volgende activiteiten aan de orde komen?
(Per activiteitsgebied aankruisen hoeveel lessen per jaar aanbod komen)

Atletiek:

Mogelijke antwoorden	Percentage
1-3 keer	0.0 %
4-6 keer	21.4%
7-9 keer	28.6 %
10-12 keer	28.6 %
12 keer of vaker	21.4%

Bewegen & Muziek:

Mogelijke antwoorden	Percentage
1-3 keer	45.5 %
4-6 keer	36.3 %
7-9 keer	9.1 %
10-12 keer	0.0 %
12 keer of vaker	9.1 %

Zelfverdediging:

Mogelijke antwoorden	Percentage
1-3 keer	90.0 %
4-6 keer	90.0 %
7-9 keer	0.0%
10-12 keer	0.0 %
12 keer of vaker	0.0 %

Spel:

Mogelijke antwoorden	Percentage
1-3 keer	0.0 %
4-6 keer	0.0 %
7-9 keer	0.0 %
10-12 keer	0.0 %
12 keer of vaker	100.0 %

Turnen:

Mogelijke antwoorden	Percentage
1-3 keer	14.3 %
4-6 keer	7.1 %
7-9 keer	14.3 %
10-12 keer	14.3 %
12 keer of vaker	50.0 %

De volgende vragen gaan over doelen in het bewegingsonderwijs.

10. Met welke achterliggende gedachte geeft u de lessen bewegingsonderwijs?

Mogelijke antwoorden	Percentage
De kinderen beter laten bewegen	31.6%
De kinderen meer plezier laten ervaren tijdens het bewegen	28.9 %
De kinderen bekend maken met verschillende sporten	21.1 %
De kinderen beter te laten samen werken	18.4%
Anders	0.0 %

11. Zijn er bij u op de basisschool vooraf opgestelde eindtermen en kerndoelen voor het vak bewegingsonderwijs?

Mogelijke antwoorden	Percentage
Ja, opgesteld volgens de Wet Primair Onderwijs van het ministerie	86.7 %
Ja, opgesteld in overleg met de groepsdocenten van onze basisschool	0.0 %
Ja, anders	0.0 %
Nee	13.3%

12. Wat is volgens u het doel dat in het voortgezet onderwijs gehanteerd wordt binnen het bewegingsonderwijs?

Mogelijke antwoorden	Percentage
De kinderen beter laten bewegen	40.0 %
De kinderen meer plezier laten ervaren tijdens het bewegen	31.4%
De kinderen bekend maken met verschillende sporten	17.1 %
De kinderen beter te laten samenwerken	11.5%
Anders	0.0 %

13. Ziet u in uw klas veel bewegingsniveauverschillen tussen leerlingen? Zo ja, hoe komt dat volgens u?

Mogelijke antwoorden	Percentage
Ja, komt door gebrek aan materiaal	0.0 %
Ja, komt door gebrek aan methodische kennis	0.0 %
Ja, komt door gebrek aan ervaring	7,2 %
Nee, ik vind dat iedereen gelijk niveau heeft	7.2 %
Een onvoldoende fysieke gesteldheid van de leerlingen	50.0 %
Anders	35.6 %

14. Hoe gaat u met niveauverschillen om?

Mogelijke antwoorden	Percentage
Ik richt mijn les zo in dat er meerdere situaties van dezelfde activiteiten zijn. Op deze manier kun je een stapje terug of een stapje verder gaan	54.2 %
Ik stop alle zwakkere bewegers bij elkaar in 1 groep. Zo hoef ik maar 1 groep echt te helpen	4.2 %
Ik stop juist de wat betere bewegers bij de zwakkere bewegers in, zodat deze de zwakkere bewegers kunnen helpen en het niveau gaat zo omhoog	25.0 %
Ik ben erg druk met differentiëren van de activiteiten per kind. Op deze manier zorg ik er voor dat iedereen op zijn/haar eigen niveau kan deelnemen	16.6%
Anders	0.0 %

15. Wordt er op uw school MRT (Motorisch Remedial Teaching) aangeboden?

Mogelijke antwoorden	Percentage
Ja	28.6 %
Nee	71.4 %

16. Wordt er op uw school aandacht besteed aan naschoolse activiteiten op het gebied van bewegen?

Mogelijke antwoorden	Percentage
Ja, sportclagen, sporttoemooien	15.8%
Ja, gemeente project "kennis maken met sport".	10.5%
Ja, beide	73.7 %
Nee	0.0 %

De volgende vragen gaan over een vakleerkracht bewegingsonderwijs in het basisonderwijs. Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

17. Wat zijn volgens u de voordelen van een groepsleerkracht die de lessen bewegingsonderwijs verzorgt?

Mogelijke antwoorden	Percentage
De groepsleerkracht kent de kinderen en kan dus goed inspelen op de interesses van de leerlingen	19.1 %
De groepsleerkracht weet hoe de sociale verhoudingen liggen in de groep en kan de groep goed indelen in subgroepjes	42.9 %
De groepsleerkracht kent de leerlingen beter en weet waar de mogelijkheden en leerkansen van de leerlingen liggen	38.0 %
Anders	0.00 %

18. Wat zijn volgens u de voordelen van een vakleerkracht bewegingsonderwijs?

Mogelijke antwoorden	Percentage
De gymlessen worden didactisch beter gegeven	21.7%
Methodisch gezien krijgen de lessen meer inhoud	21.7%
De verantwoordelijkheid in de lessen ligt bij een deskundig iemand	17.4%
De groepsleerkracht houdt meer tijd over voor andere taken	BJ %
Er is meer aandacht voor de individuele leerlingen, dus meer leermogelijkheden	10.9%
Er is meer aandacht voor bewegingsniveauverschillen tussen leerlingen	15.2 %
Anders	4,4 %

19. Vindt u dat elke basisschool in de gemeente Hellendoorn een vakleerkracht bewegingsonderwijs moet krijgen, die voor elke groep de les verzorgt?

Mogelijke antwoorden	Percentage
Ja	76.9 %
Nee, alleen een vakdocent voor de <u>onder</u> bouw	0.0 %
Nee, alleen een vakdocent voor de <u>boven</u> bouw	15.4 %
Nee, een vakdocent is helemaal niet nodig	7.7 %
Anders	0.0 %

20. Wie moet volgens u de kosten op zich nemen, wanneer de school van plan is om een vakdocent bewegingsonderwijs aan te stellen?

Mogelijke antwoorden	Percentage
De basisschool zelf moet het kostendekkend maken	7.7 %
De gemeente Hellendoorn moet basisscholen subsidiëren, om een vakdocent bewegingsonderwijs aan te stellen	69.2 %
De gemeente Hellendoorn moet zorgen voor een vakdocent Bewegingsonderwijs en moet dus ook de financiële kant regelen	23.1 %
Anders	0.0 %

21. Wat weerhoudt de school volgens u op dit moment om een vakdocent bewegingsonderwijs aan te stellen?

Mogelijke antwoorden	Percentage
Financieel niet haalbaar	75.0 %
Accommodatie (ligging) ongunstig	0,0 %
Visie vakdocenten past niet bij de school	0.0 %
Werkdruk van de groepsleerkracht	8.3 %
De kwaliteit van het bewegingsonderwijs is voldoende	8.3 %
De beschikbare tijd is te weinig	0.0 %
Nastreven van kerndoelen en eindtermen	0.0 %
Behoeften van de leerlingen	0.0 %
Anders	8.4 %

Stellingen.

De volgende stellingen gaan over bewegingsonderwijs binnen het basisonderwijs en de middelbare school in de huidige maatschappij.

1. Tegenwoordig bewegen de kinderen te weinig, dat komt lichaam en geest niet ten goede, daarom moet er elke dag één uur bewegen ingevoerd worden!

Eens	Oneens	Weet niet
42.9%	35.7%	21.4%

2. Veel kinderen hebben te maken met overgewicht, dat is de schuld van:

Ouders	Basisschool	Maatschappij	Weet niet
64.3%	0.0%	21.4%	14.3%

3. Kinderen bewegen (sporten) in hun vrije tijd minder, omdat er teveel andere alternatieven zijn (computer, muziek, vrienden enz.)

Eens	Oneens	Weet niet
80.0%	20.0%	0.0%

4. De gemeente Heliendoorn is actief bezig met sport en bewegen voor de jeugd en dat is een positieve zaak.

Eens	Oneens	Weet niet
85.7%	0.0%	14.3%

5. De lessen bewegingsonderwijs, die ik verzorg op de basisschool sluiten inhoudelijk aan op de lessen die aangeboden worden op het CSG Reggesteyn?

Eens	Oneens	Weet niet
7.1%	7.1%	85.8%

6. Ik zie wel wat in een samenwerking met het CSG Reggesteyn, zodat de lessen bewegingsonderwijs methodisch en didactisch beter op elkaar aansluiten.

Eens	Oneens	Weet niet
64.3%	21.4%	14.3%

7. Ik heb behoefte aan ondersteuning (op afstand) van het CSG Reggesteyn bij het inrichten van mijn lessen bewegingsonderwijs, zowel methodisch als didactisch.

Eens	Oneens	Weet niet
35.7%	50.0%	14.3%

Dit onderzoek wordt uitgevoerd door:

Ruud Roelofs, Marcel Vos, Leoni Cents en Lisette Miskotte
4^e jaars studenten; School of Human Movement & Sports
Hogeschool Windesheim te Zwolle

In opdracht van :

Docent Bewegingsonderwijs Edward Huisman

CSG Reggesteyn

Noetselerbergweg 20
7441 BK Nijverdal

Bewegingsonderwijs aan de basis

Opmerkingen van de scholen

Een onderzoek naar
de kwaliteit van het bewegingsonderwijs
in het basisonderwijs in de gemeente Hellendoorn.

14 scholen in de gemeente hebben de enquête ingevuld en teruggestuurd. We hebben een overzicht gemaakt van de opvallende opmerkingen.

Opmerkingen:

Problemen:

- Als de school zelf een vakdocent moet betalen, gaat het ten koste van formatieuren. De 'zorg'-leerlingen worden hiervan vaak de dupe. Je levert als school uren in.
- Er is geld tekort voor een docent bewegingsonderwijs.
- Als er een vakleerkracht benoemd moet worden, willen de scholen inspraak krijgen wie er benoemd gaat worden.
- Bij aanstellen van een vakdocent kunnen er op de basisschool FTE'S vrijgemaakt worden, dus moeten ze het met iets minder personeel doen.
- Wanneer een vakleerkracht door de school zelf benoemd wordt, bestaat de kans dat een groepsleerkracht weg moet, wanneer het aantal leerlingen terugloopt.

Voordelen van vakleerkracht:

- De gemeente heeft belang bij inwoners die plezier hebben aan bewegen en aan sport doen. Dit kan bevordert worden door een vakdocent, dus via de basisschool kan dit geregeld en betaald worden door de gemeente.
- Bewegingsonderwijs moet goed verzorgd worden en is dus voor iedereen een belangrijke zaak. Elk kind uit de gemeente heeft daar recht op.

Nadelen van een vakleerkracht:

- Er zijn ook goede groepsleerkrachten.

Overige:

- Er zijn scholen die externe MRT aanbieden.
- Niet bevoegde collega's worden vervangen door bevoegde collega's (een heel regel).
- Een vakdocent bewegingsonderwijs is goed als er op een school behoefte naar is en de groepsleerkrachten zich minder capabel voelen dan een vakleerkracht.
- De drempel voor de scholen wordt lager, als de gemeente subsidieert.

Opties:

- De kosten zijn voor combinatie van vereniging (VPCO) en gemeente.
- De gemeente moet basisscholen subsidiëren, om een vakdocent aan te stellen, op deze wijze kan het financieel mogelijk worden vakonderwijs te geven, terwijl de scholen toch enige zeggenschap krijgen bij de desbetreffende persoon.
- Te denken valt ook aan een vaksectie die onder de gemeente valt en waarvoor scholen een bijdrage betalen of vanuit de gemeente ondersteuning bij bijvoorbeeld 'bewegen samen regelen'¹.

Vragen:

- Moet het basisonderwijs zich aansluiten bij CSG Reggesteyn, of juist andersom?
- Invalkrachten moeten de opleiding zelf bekostigen (3200euro). Is er geen andere oplossing?

Bewegingsonderwijs aan de basis

Adviesrapport

Een onderzoek naar
de kwaliteit van het bewegingsonderwijs
in het basisonderwijs in de gemeente Hellendoorn.

Zie bijgevoegd bestand!